

POVZETEK ZAČASNIH UKREPOV NA PODROČJU DELA IN PLAČEVANJA PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

1.1. Povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo in zaradi odsotnosti iz razloga višje sile ter oprostitev plačila prispevkov

namen

1. S podpoglavjem 1.1. tega zakona se z namenom ohranitve delovnih mest zaradi posledic epidemije COVID-19 ureja **povračilo izplačanih nadomestil plače delavkam oziroma delavcem pri delodajalcih, ki jim začasno ne morejo zagotavljati dela zaradi posledic epidemije COVID-19** (v nadaljnjem besedilu: začasno čakanje na delo).
2. S podpoglavjem 1.1. tega zakona se določa **tudi višina nadomestila plače delavcem, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile in se ureja delno povračilo izplačanih nadomestil plače tem delavcem.**

upravičeni delodajalec

1. Pravico do ukrepa iz prejšnjega člena lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, **razen:**
 - **neposredni ali posredni proračunski uporabnik**, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 odstotkov,
 - **delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost**, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti.
2. **Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20% glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 20% rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019.** V primeru, da ta pogoj pomoči ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, **bo moral upravičenec naknadno vrniti celotno pomoč iz prvega odstavka tega člena.**

časovna omejitev

Delodajalec v skladu s prejšnjim členom lahko napoti posameznega delavca na začasno čakanje na delo najdlje do 31. maja 2020.

višina nadomestila plače

1. **Delavec ima v času začasnega čakanja na delo in v času, ko zaradi višje sile ne opravlja dela, pravico do nadomestila plače** v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga. ZDR-1 določa v tem primeru pravico do nadomestila plače **v višini 80 odstotkov osnove.**
2. **Nadomestilo plače**, določeno v skladu s prejšnjim odstavkom, **ne sme biti nižje od minimalne plače in ne višje od povprečne plače v Republiki Sloveniji.**

višina povračila izplačanega nadomestila plače

1. **Izplačano nadomestilo** plače iz 26. člena tega zakona se s strani Republike Slovenije povrne **v višini izplačanega nadomestila, zmanjšanega za prispevke zavarovanca.**
2. **Delodajalci so za delavce, ki so upravičeno začasno odsotni od dela ter so za njih upravičeni do povračila izplačanih nadomestil plače po tem zakonu, in za delavce, ki ne delajo zaradi višje sile na podlagi šestega odstavka 137. člena ZDR-1, in iz tega naslova**

prejemajo nadomestilo plače, oproščeni plačila prispevkov za vsa socialna zavarovanja od nadomestila plače od 13. marca do 31. maja. Prispevke za vsa socialna zavarovanja, ki so bili oproščeni po prejšnjem stavku, v celoti plačuje Republika Slovenija.

postopek in način uveljavljanja povračila nadomestila plače

1. **Delodajalec uveljavi pravico** do povračila izplačanih nadomestil plače po tem zakonu z vlogo, ki jo vloži v elektronski obliki pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje v osmih dneh od napotitve delavca na začasno čakanje na delo, vendar najpozneje do 31. maja 2020.
2. **Pravice do povračila izplačanih nadomestil plače iz prejšnjega odstavka ne more uveljavljati delodajalec:**
 - ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima neplačane zapadle obveznosti na dan vložitve vloge. Šteje se, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje tudi, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge;
 - ki v zadnjih treh mesecih pred mesecem napotitve na začasno čakanje na delo ni redno izplačeval plač oziroma prispevkov za socialno varnost;
 - če je nad njim uveden postopek stečaja.

obveznosti delodajalca

V obdobju prejemanja povračila izplačanih nadomestil plače v skladu s 29. členom tega zakona mora delodajalec delavcem izplačevati neto nadomestila plače.

1.2. Oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zaposlene, ki delajo

delna oprostitev prispevkov za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo, in krizni dodatek

1. **Za delavce so delodajalci oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v mesecu aprilu in maju 2020.** Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v tem času v celoti plačuje Republika Slovenija.
2. Delodajalci iz prejšnjega odstavka vsakemu zaposlenemu, ki dela in čigar zadnja izplačana mesečna plača ni presegla trikratnik minimalne plače, izplačajo mesečni krizni dodatek v višini 200 eurov, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.
3. Neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov ter finančne in zavarovalniške dejavnosti, ki spadajo v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti, niso upravičeni do ukrepov iz tega člena.

1.3. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka

upravičenci

1. **Upravičenec do izredne pomoči v obliki mesečnega temeljnega dohodka** je upravičenec, ki zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, in sicer:
 - samozaposleni, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost in je v obvezno zavarovanje vključen na podlagi opravljanja te dejavnosti in ne izpolnjuje pogojev za obvezno vključitev v obvezno zavarovanje tudi na kakšni drugi zavarovalni podlagi,

- verski uslužbenec registrirane cerkve ali druge verske skupnosti
 - kmet.
2. Za samozaposlene iz prve alineje prejšnjega odstavka se štejejo tudi družbeniki, ki so poslovodne osebe v gospodarski družbi in so zavarovani na podlagi 16. člena ZPIZ-2.
 3. **Upravičenci iz prvega in drugega odstavka tega člena so upravičeni do izredne pomoči v obliki mesečnega temeljnega dohodka v višini 350 eurov za mesec marec in po 700 eurov za meseca april in maj 2020, če so opravljali dejavnost najmanj od 13. marca 2020 do uveljavitve zakona.**
 4. **Do izplačila mesečnega temeljnega dohodka iz prejšnjega odstavka ni upravičena oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena, ki ne plačuje obveznih dajatev in ne izpolnjuje drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima na dan uveljavitve tega zakona neplačane zapadle davčne obveznosti.**

izplačilo

1. **Za izplačilo mesečnega temeljnega dohodka mora upravičenec iz prejšnjega člena preko informacijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije **predložiti izjavo**, s katero izjavlja, da je oseba, kot jo opredeljuje prejšnji člen, in **da zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu.****
2. **Bistveno zmanjšan obseg opravljanja dejavnosti pomeni:**
 - vsaj 25% zmanjšanje prihodkov upravičenca iz prejšnjega člena v mesecu marcu 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020 ali
 - vsaj 50% zmanjšanje prihodkov upravičenca iz prejšnjega člena v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020.
3. Upravičencu, ki vloži izjavo do 18. aprila 2020 za mesec marec, nakaže Finančna uprava Republike Slovenije mesečni temeljni dohodek 25. aprila 2020. Upravičencu, ki vloži izjavo od 19. aprila do 30. aprila 2020, vloži izjavo za mesec marec ali april ali meseca marec in april skupaj, nakaže Finančna uprava Republike Slovenije do 10. maja 2020. Upravičencu, ki vloži izjavo od 1. maja do 31. maja 2020 za mesec marec ali april ali maj ali dva ali tri od navedenih mesecev skupaj, nakaže Finančna uprava Republike Slovenije 10. junija 2020.
4. Upravičenec iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena **prejme mesečni temeljni dohodek v višini 350 eurov za mesec marec 2020, 700 eurov za april 2020 in 700 eurov za maj 2020.** Če poda izjavo za več mesecev skupaj, se mu nakaže seštevek mesečnih temeljnih dohodkov za posamezne mesece.
5. Upravičenec iz prejšnjega člena predloži izjavo preko informacijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije v elektronski obliki do 31. maja 2020. Predloga obrazca izjave je objavljena na portalu eDavki.

vračilo mesečnega temeljnega dohodka

Izjava upravičenca, da zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, **je informacija javnega značaja in se objavi na spletni strani Finančne uprave Republike Slovenije. Do pomoči so upravičeni tisti samozaposleni, ki jim bodo prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20% glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 niso dosegli več kot 20% rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019. V primeru, da ta pogoj pomoči ni dosežen, mora upravičenec vrniti celotno pomoč.**

1.4. Oprostitev plačila prispevkov za samozaposlene osebe in kmete

oprostitve plačila prispevkov za samozaposlene osebe, verske uslužbence, družbenike in kmete

1. Samozaposlene osebe, ki so na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključene na podlagi prvega odstavka 15. člena in prvega odstavka 16. člena ZPIZ-2, in kmetje, ki so v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključeni na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2 in ne izpolnjujejo pogojev za obvezno vključitev v obvezno zavarovanje tudi na kakšni drugi podlagi, ter verski uslužbenci registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti so za mesec april in maj 2020 oproščeni plačila prispevkov za vsa obvezna socialna zavarovanja v celoti.
2. **Do oprostitve prispevkov iz prejšnjega odstavka ni upravičena oseba:**
 - ki do dneva uveljavitve tega zakona ni zavarovana na podlagi prvega odstavka 15. člena (torej so izvzeti popoldanski s.p.-ji) in prvega odstavka 16. člena ZPIZ-2 ali na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2,
 - ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima na dan vloge neporavnane zapadle davčne obveznosti.